

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI MA'NAVIY-AXLOQIY TARBIYALASHDA MILLIY QADRIYATLARNING AHAMIYATI

Esonova Fotima

Chirchiq Davlat Pedagogika Universiteti

Maktabgacha ta'lim fakulteti 2- bosqich talabasi

Annotasiya: ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda milliy qadriyatning o'рни, sharqona tarbiya va uni bolaga singdirish va uning o'рни ahamiyati berilgan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, ma'naviyat, tarbiya, qadriyat, oila, ta'lim

ЗНАЧЕНИЕ НАЦИОНАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ В ДУХОВНО- ПРАВСТВЕННОМ ВОСПИТАНИИ ДОШКОЛЬНИКОВ

Аннотация: в данной статье приводятся роль национальной ценности в духовно-нравственном воспитании дошкольников, значение восточного воспитания и его привития ребенку и его роль.

Ключевые слова: дошкольное образование, духовность, воспитание, ценность, семья, образование.

THE IMPORTANCE OF NATIONAL VALUES IN THE SPIRITUAL AND MORAL EDUCATION OF PRE-SCHOOL CHILDREN

Abstract: in this article, the role of national value in the spiritual and moral education of preschool children, the importance of oriental education and its instillation in the child and its role are given.

Key words: preschool education, spirituality, upbringing, value, family, education

Kirish. Maktabgacha ta'lim uyg'un rivojlangan shaxsni tarbiyalash, bolani butun kelajagini belgilab beradigan bilim va qadriyatlarni yosh avlod qalbiga singdirishda juda muhim ahamiyatga ega bo'lgan muassasadir.

Maktabgacha yoshdagi bolaning shakllanishida ma'naviy-axloqiy tarbiya o'рни. Maktabgacha yoshdagi bolaning shakllanishida ma'naviy-axloqiy tarbiya o'рни ham muhim o'ringa ega bo'lib, uni samarali tashkil etish o'quvchida ma'naviy-axloqiy ongning shakllantirishga yordam beradi. Axloqiy tarbiya muayyan jamiyat tomonidan tan olingan va rioya qilinishi zarur bo'lgan xulq-atvor qoidalari, mezonlarini o'quvchilar ongiga singdirish ularda axloqiy ong, axloqiy faoliyat ko'nikmalari hamda axloqiy

madaniyatni shakllantirishga yo'naltirilgan pedagogik jarayon bo'lib, ijtimoiy tarbiyaning muhim tarkibiy qismlaridan biri sanaladi. Axloqiy ong - ijtimoiy ong shakllaridan biri bo'lib, jamiyat tomonidan tan olingan va rioya qilinishi zarur bo'lgan xulq-atvor qoidalari, mezonlari, shuningdek, milliy istiqlol g'oyasining o'quvchilar ongida aks etishidir. Axloqiy ong, axloqiy faoliyat ko'nikmalari hamda axloqiy madaniyat ta'lim tarbiya jarayonida yo'lga qo'yilayotgan axloqiy, ijtimoiy-g'oyaviy, iqtisodiy, huquqiy, estetik va ekologik mavzulardagi suhbat, bahs-munozara, deb atalar xalq xo'jaligining turli sohalarida fidokorona mehnat qilayotgan, ilm-fan, madaniyat, ishlab chiqarish hamda sport sohalarida yuksak darajadagi muvaffaqiyatlarni qo'lga kirish bilan O'zbekiston Respublikasi nomini jahonga mashhur qilayotgan, uning obro'-e'tiborining oshishiga o'zining munosib hissasini qo'shayotgan shaxslar hayoti va faoliyat to'g'risidagi ma'lumotlardan samarali foydalanish, vatanparvarlik namunalarini ko'rsatgan, xalq qahramonlari namunasida shakllantiriladi.

O'quvchilarni ma'naviy-axloqiy jihatdan tarbiyalashda milliy istiqlol g'oyasi va mafkurasi asoslari tayanch omillar sifatida namoyon bo'ladi. Yosh avlod tarbiyasida milliy qadriyatlardan foydalanishning ahamiyati va o'rni katta. Ma'naviy qadriyatlar va milliy o'zlikni anglashning tiklanishi. Biron -bir jamiyat imkoniyatlarini, odamlar ongida ma'naviy va axloqiy qadriyatlarni rivojlantirmay hamda mustahkamlamay turib o'z istiqbolini tasavvur eta olmaydi.

Ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda milliy qadriyatlarning axamiyati. Bola shaxsining kamol to'lishida doimiy ravishda muhitning ta'siri sezilib turadi. Muhit bu insonga ta'sir etuvchi tashqi voqea-hodisalar yig'indisi hisoblanadi. Shunday ekan, yuqoridagi uzluksiz tarbiya jarayonida muntazam ravishda tarbiyalanuvchida tashqi voqea-hodisalar o'zining ijobiy yoki salbiy tahsirini o'tkazib turadi. Buning uchun esa tarbiyalanuvchidagi o'zgarishlarga ota-onalar va tarbiyachi, o'qituvchilar doimiy ravishda e'tiborli bo'lib, tashqi muhitning salbiy ta'sirini oldini olib, ijobiy ta'sirlarni rivojlantirishga harakat qilishi va erishishi lozim.

Ko'p asrlik milliy va diniy qadriyatlarimizni asrab-avaylash, dunyo ilm-fani va madaniyati rivojiga ulkan hissa qo'shgan ajdodlarimizning bebaho merosini o'rganish, uning asosida yoshlarni komil inson etib tarbiyalash jamiyatda barqaror ijtimoiy-ma'naviy muhitni ta'minlashning muhim shartlaridan biri hisoblanadi.

Xalqimizga azal-azaldan xos bo'lgan ma'rifatparvarlik, bag'rikenglik, mehrmuruvvat, bunyodkorlik kabi ezgu fazilatlar va qadriyatlarimizni keng targ'ib qilish, jamiyatda ijtimoiy-ma'naviy muhit barqarorligini ta'minlashda diniy-ma'rifiy soha vakillarining o'rni va ishtirokini oshirish, yosh avlodni milliy ma'naviy qadriyatlarimizga mos ravishda tarbiyalash, ular ongida kichik maktab yoshidan boshlab Hadis ilmi saboqlari asosida insoniy fazilatlarni shakllantirish, ularni vatanparvarlik kabi tushunchalarni singdirish muhim vazifa hisoblanadi.

Мақтабгача та'лим йошидаги болаларда ма'навий-ахлоқий тарбиялашда миллий қадриятларнинг ахамияти шакллантиришда нафақат мақтабгача та'лим ташкилотлари, балки оиланинг ҳам мавжуд ҳолатини о'рганаш муҳим ахамиятни касб етади. Чунки, болаларнинг бо'ш вақти, асосан, уйда, оилادا даврасида о'тади. Буни ҳисобга олмаслик, йош авлод тарбиясида ота- онанинг бурчи ва вазифалари ҳақида янада чуқурроқ о'йламасак хато бо'лади. Оила тарбиясида доимий та'сирчан куч оилاداги муносабат, оила муҳити, оила а'золарининг о'зaro алоқаси, ота-она, ака-ука ва бошқаларнинг хулқ-атвори, мадания ва сиёсий савияси, муомала маданияти, оиланинг даромади, яшаш шароити ва бошқа ҳолатлар бола камолотига та'сир қиладиган асосий омиллардир. Оила қанчалик тартибли, яхши хулқ-атворли, унинг а'золарининг о'зaro муносабатлари самимий бо'lsa, оила тарбияси ҳам шунчалик самарали бо'лади.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Комилова, N. A. Comparative Analysis of "Gender" Concept and Issues of Gender Field in English and Uzbek Languages.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Мақтабгача та'лим тизими бошқарувини тубдан тақомиллаштириш чора-тадбирлари то'g'risида" 2017-йил 30-сентябрдаги ПФ-5198-сонли Фармони
3. Qurbonov N.M. Milliy tarbiya T.: Ma'naviyat, 2007 yil
4. "Milliy istiqlol g'oyasi: asosiy tushuncha va tamoyillar" Toshkent, "O'zbekiston" 2000 yil.
5. Jumaboev M. "O'zbek bolalar adabiyoti", Toshkent, "O'zbekiston" 2002y.